

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θεμα Α

A1. Στο άρθρο μεταφέρονται οι απόψεις της Πομιεχόφσκα σχετικά με την ανθρώπινη δημιουργικότητα. Σύμφωνα με την ίδια η δημιουργική ικανότητα έχει ως βάση της τη συνδυαστική και παραγωγική σκέψη, θεωρείται απεριόριστη και σχετίζεται με το στάδιο της γλωσσικής ανάπτυξης, έχοντας ως αφετηρία τη βρεφική ηλικία. Η έρευνα της αναδεικνύει πως αυτή η ικανότητα δε συνδέεται μόνο με ενήλικους αλλά και με τα μικρά παιδιά. Συνεπώς, τονίζει την αναγκαιότητα μελέτης των ποικίλων ανασταλτικών παραγόντων ανάπτυξης της δημιουργικής έκφρασης· τη βιολογία, την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση της οικογένειας και το περιβάλλον.

Θεμα Β

B1.

- A. Σωστό
- B. Σωστό
- Γ. Λάθος
- Δ. Λάθος
- Ε. Σωστό

B2.

Το κείμενο 1 αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου . Δύο γλωσσικές επιλογές που το επιβεβαιώνουν είναι , αρχικά , η χρήση του ειδικού λεξιλογίου (η δημιουργικότητα, πολυαισθητηριακές εμπειρίες μάθησης) . Με την χρήση του αναδεικνύεται το μορφωτικό επίπεδο , η βαθιά γνώση του θέματος και η κατάρτιση του πομπού . Έτσι προσδίδει κύρος , σαφήνεια και αξιοπιστία στον λόγο. Ακόμη , επιλέγει την αναφορική λειτουργία της γλώσσας (η αξία της δημιουργικότητας ...εκπαιδευτικούς στόχους παγκοσμίως.) καθώς έχει πρόθεση να ερμηνεύσει την διαδικασία της δημιουργικότητας και να αναδείξει τα βασικά χαρακτηριστικά της, καθιστώντας τα νοήματα σαφή και εύληπτα. Δίνεται έμφαση στο περιεχόμενο του μηνύματος και στόχος του πομπού είναι η πληροφόρηση του δέκτη .Το ύφος γίνεται σοβαρό, αντικειμενικό και επίσημο.

Εναλλακτικά μπορούν να αξιοποιηθούν : γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, υποτακτική σύνδεση, παθητική σύνταξη και ονοματοποίηση.

B3. α .

Ο τίτλος του κειμένου 2 " Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια " είναι επικοινωνιακά αποτελεσματικός. Η αποτελεσματικότητα του προκύπτει από το γεγονός ότι έχει νοηματική συνάφεια με το κείμενο, καθώς συμπυκνώνει αποτελεσματικά το περιεχόμενό του. Στο κείμενο, δηλαδή, η αρθρογράφος καταγράφει την μελέτη της Πομιεχόφσκα σχετικά με την σύνδεση της ανθρώπινης δημιουργικότητας με την βρεφική ηλικία. Ο τίτλος προϋδεάζει τον αναγνώστη γι' αυτό το θέμα, αφού περιλαμβάνει τις δυο βασικές έννοιες: τη δημιουργικότητα και την βρεφική ηλικία ,η οποία υπονοείται στη φράση "από κούνια" .

Επιπλέον, ο πρωτότυπος τίτλος του κειμένου κατορθώνει να κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη καθώς χρησιμοποιείται μια προφορική-μεταφορική έκφραση (από κούνια), η οποία υποδηλώνει ότι κάτι γίνεται από τα πρώιμα στάδια της ζωής του ανθρώπου. Έτσι, με έναν απλό - και γι' αυτό οικείο-τρόπο μετάδοσης του μηνύματος, ο αναγνώστης ανταποκρίνεται συναισθηματικά στο μήνυμα του τίτλου και διεγείρεται η επιθυμία του να το διαβάσει.

B3 . β. Μετατροπή σε παθητική σύνταξη:

"Θα πρέπει, επομένως, να μελετηθούν οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους".

Το ύφος μετά τη μετατροπή γίνεται **απρόσωπο**, γιατί πλέον τονίζεται η ρηματική ενέργεια, η δράση: μελετηθούν, επηρεάζεται και όχι το υποκείμενο των ρημάτων. Δίνεται με έμφαση, δηλαδή, το γεγονός της μελέτης των συνθηκών και του επηρεασμού της βρεφικής ανάπτυξης από τις συνθήκες αυτές.

Το ύφος, επίσης, αποκτά μια επιπλέον τυπικότητα και **επισημότητα**, αφού το μήνυμα αποκτά διατύπωση πιο σύνθετη και πιο απαιτητική στην κατανόηση.

Θέμα Γ

Ο ήρωας κατά τη γνώμη μου προβληματίζεται για την αλλοτρίωση που βιώνει ο άνθρωπος από την εργασία του, η οποία του προκαλεί έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις και τον οδηγεί στην προσπάθεια αναζήτησης λύσεων για την αποφυγή μιας τέτοιας κατάστασης. Με την **εικόνα** «οι αγαπητοί συνάδελφοι καταφτάνουν λαχανιασμένοι» αισθητοποιείται η ψυχική και σωματική κόπωση που παρατηρείται καθημερινά στα πρόσωπα των συναδέλφων του. Άνθρωποι πιεσμένοι από τους έντονους ρυθμούς της καθημερινής του ζωής αδυνατούν να συνδεθούν ουσιαστικά με τους άλλους αλλά και με το αντικείμενο εργασίας τους. Η κατάσταση αυτή προκαλεί στον ήρωα συναισθήματα απόγνωσης, θλίψης, αγανάκτησης, όπως δηλώνεται με τη **μεταφορά** «ζαρώνει η καρδιά μου» αλλά και έντονη επιθυμία διαφυγής από αυτό το κλίμα του ηθικού και ψυχικού μαρασμού. Γι' αυτό και αναζητά την ελπίδα στις νεότερες γενιές αλλά διαπιστώνει πως το πρόβλημα αυτό αφορά και αυτές. Έτσι, με ένα δραματικό **εσωτερικό μονόλογο** «σκέφτομαι να αλλάξω επάγγελμα τώρα όμως είναι αργά» εκφράζει την ανέφικτη προσπάθεια επαναπροσδιορισμού της ταυτότητάς του, η οποία επιτείνει το κλίμα αδιεξόδου και ασφυξίας του. Αν ήμουν στη θέση του ήρωα και αντιμετώπιζα παρόμοιες συνθήκες στο εργασιακό μου περιβάλλον θα προσπαθούσα να απεγκλωβιστώ από αυτές. Αναμφισβήτητα, θα επιδίωκα μια καθημερινότητα με δημιουργικές δραστηριότητες, που θα με έκανε να αποφορτιστώ από το άγχος της εργασίας μου και θα διεύρυνε τον κύκλο των γνωριμιών μου, ώστε να έρχομαι σε επαφή με ανθρώπους που θα μου χάριζαν ελπίδα, αισιοδοξία και χαρά για τη ζωή.

Εναλλακτικοί κειμενικοί δείκτες:

1. Πρωτοπρόσωπη αφήγηση
2. Μικροπερίοδος λόγος
3. Ασύνδετο σχήμα
4. Πολυσύνδετο σχήμα
5. Ειρωνεία/ Σαρκασμός

Θεμα Δ

Δ1.

Τίτλος άρθρου: Η δημιουργικότητα ως «κλειδί» της επιτυχίας

Πρόλογος

Με αφορμή τα κείμενα «Δημιουργικότητα» της Κέλλυ Φαναριώτη και «Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια» της Μπάρμπαρα Πομιερόφσκα, συνειδητοποίησα πόσο σημαντική είναι η δημιουργικότητα στη ζωή μας. Άλλωστε, η εποχή μας είναι μία εποχή εξελίξεων και απρόσμενων κρίσεων που αναγκάζουν εμάς τους νέους να επωμιστούμε το βάρος αυτών των αλλαγών. Αυτό με έκανε να σκεφτώ πως το σχολείο οφείλει να διαμορφώσει μία ολοκληρωμένη προσωπικότητα με κύριο στοιχείο τη δημιουργικότητα.

Κύριο Μέρος

Ζητούμενο Α: Γιατί το σύγχρονο σχολείο οφείλει να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών

Α. Ψυχική και Σωματική Ευεξία των Μαθητών

- Αποφόρτιση από το άγχος και το στρες.
- Βελτίωση της σωματικής υγείας μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων.
- Ενίσχυση της ευτυχίας και της αυτοεκπλήρωσης.
- Έκφραση συναισθημάτων, εμπειριών, σκέψεων (Κείμενο 1).
- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και αίσθηση μοναδικότητας (Κείμενο 1).
- Έμφαση στην κριτική σκέψη προκειμένου να αποφευχθεί η χειραγώγηση

Β. Βελτίωση του Μαθησιακού Περιβάλλοντος

- Καλλιέργεια ευχάριστου και υποστηρικτικού κλίματος μάθησης.
- Ενδυνάμωση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το σχολείο.
- Πρόληψη φαινομένων βίας και επιθετικότητας.

Γ. Ανάπτυξη Νοητικών και Δημιουργικών Δεξιοτήτων

- Ενίσχυση των νοητικών δεξιοτήτων και της κριτικής σκέψης.
- Ενίσχυση της φαντασίας, καινοτομίας, επίλυσης προβλημάτων. (Κείμενο 1)
- Ανάπτυξη ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων, σημαντικών για την ενήλικη ζωή.
- Ανάπτυξη βιωματικών εμπειριών για ανακάλυψη της αυτομόρφωσης, συμβάλλει στην αποφυγή μηχανιστικών τρόπων απόκτησης γνώσης/ αυτογνωσία (Κείμενο 1).
- Στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης η δημιουργική σκέψη θα βοηθήσει τον νέο να αποφύγει την πνευματική μαλθακότητα και να κάνει γόνιμη πρόσληψη των ωφελειών της.

Δ. Προετοιμασία για τον Ρόλο του Ενεργού Πολίτη

- Προετοιμασία υπεύθυνων και ικανών μελλοντικών πολιτών.
- Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και ενίσχυση της επαγγελματικής ανέλιξης.
- Καλλιέργεια της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Εξεύρεση σύγχρονων λύσεων που συνεπάγεται την προσαρμογή στο απαιτητικό κλίμα της εποχής.
- Καλλιεργείται η αποκλίνουσα σκέψη (Κείμενο 1).
- Αποτελεί εκπαιδευτικό στόχο, καθώς προσφέρει πολιτιστικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη (Κείμενο 1)

Ε. Προαγωγή των Τεχνών και του Πολιτισμού

- Ενίσχυση της καλλιτεχνικής έκφρασης και της πολιτιστικής δημιουργίας.
- Συμβολή στην προαγωγή των τεχνών και του πολιτισμού στην κοινωνία.

Ζητούμενο Β: Τρόποι με τους οποίους εκφράζω προσωπικά τη δημιουργικότητά μου

1 Ασχολίες και χόμπι:

- Μουσική, ζωγραφική, θέατρο, συγγραφή, φωτογραφία ή άλλη μορφή πρακτικής τέχνης.

- Αθλητισμός
- 2 **Δημιουργική σκέψη στην καθημερινότητα:**
Συμμετοχή σε λογοτεχνικούς διαγωνισμούς/ ρητορικούς αγώνες επιχειρηματολογίας/ αρθρογραφία
 - 3 **Ψηφιακή δημιουργικότητα:**
 - Δημιουργία περιεχομένου στο διαδίκτυο (ιστολόγιο, βίντεο, παρουσιάσεις).
 - 4 **Ανάπτυξη προσωπικών πρωτοβουλιών και ιδεών:**
 - Προτάσεις για νέες δράσεις στο σχολείο ή στην κοινότητα.
 - Υλοποίηση προσωπικών στόχων με συνδυασμό γνώσεων και έμπνευσης.
 5. **Εκμάθηση ξένων γλωσσών**
 6. **Συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις (περιβάλλον, ζώα, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες)**

Επίλογος

Επομένως, πιστεύω πως η δημιουργικότητα είναι κάτι που δεν πρέπει να λείπει από το σύγχρονο σχολείο, γιατί βοηθά τους μαθητές να σκέφτονται ελεύθερα και να βρίσκουν λύσεις με τον δικό τους τρόπο, αναβαθμίζοντας την ποιότητα της ζωής τους. Για να ενισχυθεί, χρειάζεται ένα περιβάλλον που ενθαρρύνει τις ιδέες, δε φοβάται το λάθος και δίνει χώρο στη φαντασία. Όταν το σχολείο καλλιεργεί τη δημιουργικότητα, τα παιδιά νιώθουν πιο ελεύθερα, πιο σίγουρα και μαθαίνουν να βλέπουν τον κόσμο με τα δικά τους «χρώματα».

Στο φετινό θέμα των Πανελληνίων τα επιχειρήματα των ζητουμένων έχουν διδαχθεί και βρίσκονται στο βιβλίο του φροντιστηρίου μας «ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ» στις σελίδες: 9-10, 101, 204-205.

